

Handläggare: Leif G. Hellén
Telefon: 508 33 757

Till
Utbildningsnämnden
2010-06-10

Inriktningsförslag avseende åtgärdande av enkelt avhjälpna hinder för tillgänglighet och användbarhet i stadens grundskolor

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande

1. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsförvaltningen att genomföra tillgänglighetsanpassningar i enlighet med nivå två i förvaltningens tjänsteutlåtande i stadens grundskolor.
2. Utbildningsnämnden översänder, mot bakgrund av kommunfullmäktiges beslut i december 2004 om det handikappolitiska programmet och dess innehåll och uppdrag avseende bl.a. enkelt avhjälpna hinder, utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen för kännedom.

Thomas Persson
Direktör

Håkan Edman
Grundskolechef

Johanna Engman
Avdelningschef
Kvalitets- och ekonomiavdelningen

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade den 14 december 2004 beslut om ett nytt handikappolitiskt program. En huvudpunkt för delaktighet är enligt programmet, att enkelt avhjälpna hinder för tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning i publika lokaler och på allmänna platser skall vara eliminerade senast år 2010. Bland de publika lokalerna i skolorna ingår enligt förvaltningens bedömning bl.a. expedition, vaktmästeri, aula/samlingssal, matsal och idrottslokaler.

I samband med ett ärende avseende åtgärdande av enkelt avhjälpna hinder i stadens gymnasie- och vuxenutbildningsskolor beslöt utbildningsnämnden den 13 december 2007, att uppdra åt utbildningsförvaltningen att utreda och redovisa ett inriktningsförslag avseende tillgänglighetsåtgärder i stadens grundskolor i samma nivå som beslutats för gymnasie- och vuxenutbildningsskolorna.

Tre alternativ redovisades vid ovanstående tillfälle för utbildningsnämnden att ta ställning till:

Nivå ett – enkelt avhjälpna hinder.

Nivå två – åtgärder för publika lokaler.

Nivå tre – åtgärder enligt nybyggnadsstandard.

Nämnden fattade beslut i enlighet med nivå två.

En utredning och kostnadsberäkning avseende tillgänglighetsanpassning av stadens grundskolor har därefter genomförts. Ombyggnadskostnaderna för nivå ett beräknas till totalt ca 300 mnkr och för nivå två till totalt ca 598 mnkr. Nivå tre uppskattas mycket grovt kosta totalt ca 1 305 mnkr. Den totala hyresökningen för nivå två blir ca 60 mnkr.

Grundskoleavdelningen bedömer att det av ekonomiska skäl kommer att behövas minst 10 år för att genomföra tillgänglighetsanpassningarna.

Förvaltningen bedömer, nu liksom tidigare, att nivå ett, innebärande att enbart enkelt avhjälpna hinder åtgärdas, inte är tillräckligt då situationer kan uppstå där lokaler åtgärdas men inte kan nås av handikappade på grund av att t.ex. hiss saknas, och föreslår därför att nämnden uppdrar åt förvaltningen att de berörda skolorna skall åtgärdas i enlighet med förslag enligt nivå två.

Mot bakgrund av kommunfullmäktiges beslut i december 2004 om det handikappolitiska programmet och dess innehåll och uppdrag avseende bl.a. enkelt av-

hjälptra hinder, föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden beslutar att över-
sända detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen för kännedom.

Förvaltningen avser att arbeta för att informationen om vilka skolor som är till-
gänglighetsanpassade förbättras.

Bakgrund

I samband med ett ärende avseende åtgärdande av enkelt avhjälptra hinder i stadens
gymnasie- och vuxenutbildningsskolor beslöt utbildningsnämnden den 13 decem-
ber 2007, att uppdra åt utbildningsförvaltningen att utreda och redovisa ett inrikt-
ningsförslag avseende tillgänglighetsåtgärder i stadens grundskolor i samma nivå
som beslutats för gymnasie- och vuxenutbildningsskolorna.

Bakgrunden till tillgänglighetsärendet var följande.

Kommunfullmäktige fattade den 14 december 2004 beslut om ett nytt handikapp-
politiskt program. Detta program gäller fr. o. m. den 1 januari 2005. Ett över-
gripande mål är att staden skall vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

En huvudpunkt för delaktighet är enligt programmet, att enkelt avhjälptra hinder
för tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning i pub-
lika lokaler och på allmänna platser skall vara eliminerade senast år 2010.

Under punkten utbildning framhålls att för att barn, unga och vuxna som har
behov av särskilt stöd skall kunna delta i skolverksamheten och uppnå målen skall
staden erbjuda insatser bl.a. i form av tillgängliga lokaler.

Under punkten kultur, rekreation och idrott samt religion framhålls att stadens
nämnder och styrelser skall tillse att stadens verksamheter och anläggningar senast
år 2010 är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så att de har möjlig-
het att såväl besöka som aktivt utöva sina kulturella, fritids- och idrottsintressen
samt sin religion. Denna punkt torde kunna gälla även för vissa av skolornas
lokaler som t.ex. aula/samlingssal, idrottslokaler och matsal.

Mot bakgrund av innehållet i det handikappolitiska programmet definierades vad
som ingår i begreppet enkelt avhjälptra hinder samt togs fram ett åtgärdsprogram
för varje enskild skola avseende de lokaler som kan betecknas som publika lokaler
i stadens gymnasie- och vuxenutbildningsskolor. Grundskolorna, med undantag av
S:t Örjans skolor, tillhörde vid den aktuella utredningstidpunkten stadsdelsnäm-
nderna.

Bland de publika lokalerna i skolorna ingick, enligt förvaltningens bedömning,
bl.a. expedition, vaktmästeri, aula/samlingssal, matsal och idrottslokaler. Defini-

tionen av vad som skall räknas som enkelt avhjälpna hinder gjordes av ledande expertis inom området.

Tre alternativ redovisades för utbildningsnämnden att ta ställning till:

Nivå ett – enkelt avhjälpna hinder. Dessa definieras som ombyggnadsåtgärder för att anpassa lokaler som expedition, vaktmästeri, aula/samlingssal, idrottslokaler, matsal etc. samt angöring, parkering och gångvägar.

Nivå två – åtgärder för publika lokaler. Dessa definieras som ombyggnadsåtgärder för lokaler och omgivning enligt nivå ett, med tillägget att även hiss och rwc (handikaptoalett) ingår.

Nivå tre – åtgärder enligt nybyggnadsstandard. Dessa definieras som att samtliga lokaler är tillgängliga genom förekomst av hiss och rwc samt att individuella anpassningar utefter behov i respektive skola görs.

Åtgärder i enlighet med nivå tre utförs normalt i samband med större ombyggnad eller renovering av skola eller del av skola.

Utbildningsnämndens handikappråd förordade att nämnden borde överväga nivå tre med hänsyn till stadens politiska mål men framhöll nivå två som en mininivå.

Utbildningsnämnden beslöt att tillgänglighetsåtgärder i enlighet med nivå två skall genomföras i stadens gymnasie- och vuxenutbildningsskolor.

Ärendets beredning

Inriktningsförslaget har beretts i samråd mellan representanter för grundskole- resp. kvalitets- och ekonomiavdelningen samt SISAB.

Åtgärdsförslag

Efter nämndens beslut i december 2007 har SISAB och utbildningsförvaltningen, på motsvarande sätt som för gymnasie- och vuxenutbildningsskolorna, tagit fram ett åtgärdsprogram för varje grundskola, detta inkluderande även de skolor som inte ägs av SISAB. Totalt förtecknas för de tre nivåerna 211 åtgärds punkter, vilket är några fler än som fanns i ursprungsförslaget. Var och en har prissatts för att en schablonmässig kostnadsberäkning per skola skall kunna göras. Givetvis berörs inte alla skolor av alla punkter. De 211 åtgärds punkterna redovisas i bilaga 1. Något som uppmärksammas under tillgänglighetsprojektets gång är behovet av frångänglighet, exempelvis måste en funktionshindrad person vid brand kunna ta sig ut eller till en säker plats, d.v.s. en annan brandcell, inom skolan.

Kostnader och tidsplan

Från SISAB har erhållits en skrivelse inför inriktningsbeslutet, se bilaga 2, samt en kostnadsberäkning, i prisnivå november 2006 vilken är densamma som tidigare använts, för varje SISAB-skola, se bilaga 3. Bifogas görs även en kostnadsberäkning för de skolor som inte ägs av SISAB, se bilaga 4. Det måste understrykas att kostnadsberäkningarna är schablonmässiga och att de kan bli annorlunda efter genomförd projektering. Ombyggnadskostnaderna för nivå ett beräknas till totalt ca 300 mnkr och för nivå två till totalt ca 598 mnkr. Nivå tre uppskattas mycket grovt kosta totalt ca 1 305 mnkr.

Hur väl de schablonmässiga kostnadsberäkningarna står sig kan utvisas av de tre ”pilotskolor” som f.n. är föremål för tillgänglighetsanpassning enbart avseende publika lokaler.

Tillgänglighetsåtgärderna i stadens grundskolor bedöms totalt komma att medföra en ökad hyreskostnad i storleksordningen 60 mnkr per år med en ombyggnad enligt nivå två. Den ökade hyreskostnaden skall finansieras via kommunfullmäktiges schabloner för elevsättning. Förvaltningen bedömer att investeringskostnaderna behöver spridas ut över en längre tid. Det bör framhållas att kostnaderna för tillgänglighetsanpassningar i grundskolorna i realiteten kommer att bli högre beroende på de anpassningsåtgärder som behöver utföras för enskilda funktionshindrade elever respektive anpassning i enlighet med nivå tre i samband med större ombyggnad eller renovering av skola eller del av skola. Ett exempel på tillgänglighetsanpassning dels för funktionshindrade elever dels i publika lokaler är Fruängens skola som beslutats anpassas till en hyreshöjande kostnad om 16,7 mnkr.

Tidsmässigt skall stadens publika lokaler, i enlighet med kommunfullmäktiges beslut, vara tillgänglighetsanpassade redan 2010. När det gäller de publika lokalerna i stadens skolor är detta av tidsskäl inte möjligt.

För grundskolorna gäller att initialt kommer några lämpliga skolor att tillgänglighetsanpassas i sin helhet så att, förutom att de publika lokalerna blir tillgänglighetsanpassade, funktionshindrade elever har möjlighet att välja dessa för sin skolgång. Bättre information om vilka skolor som är anpassade är därför en viktig del av tillgänglighetsarbetet.

Tre grundskolor är redan åtgärdade vad gäller de publika lokalerna och fyra är under ombyggnad. Kostnaden för dessa är ca 20 mnkr. Under innevarande år förväntas ärenden rörande 12 befintliga skolor komma att redovisas för nämnden. Kostnaden för tillgänglighetsanpassningen av dessa skolor bedöms till närmare 65 mnkr. Därefter återstår att fatta beslut om tillgänglighetsanpassning i ytterligare omkring 125 grundskolor till en bedömd kostnad om 515 mnkr.

Grundskoleavdelningen bedömer att det av ekonomiska skäl kommer att behövas minst 10 år för att genomföra tillgänglighetsanpassningarna. Till bilden hör också att myndighetskrav kommer att medföra ytterligare hyresökningar t.ex. vad avser s.k. EU-anpassning av hissar samt upprustning av skolmåltidskök.

Det bör informeras om att snabbast möjliga tillgänglighetsanpassning i samtliga SISAB-skolor, inklusive gymnasie- och vuxenutbildningsskolor, är enligt SISAB att de färdigställs före utgången av 2014 om beställning kommer före halvårsskiftet 2010.

Inom utbildningsnämndens skolor gäller sedan halvårsskiftet 2007 att skolorna själva står för ombyggnadskostnader upp till 500 tkr. Eftersom de nu aktuella tillgänglighetsåtgärderna är centralt beslutade bedömer förvaltningen, liksom tidigare för gymnasie- och vuxenutbildningsskolorna, att dessa tillgänglighetsåtgärder, även om de understiger 500 tkr, skall betalas av den centrala förvaltningen. Åtgärder överstigande 500 tkr finansieras, åtminstone i SISAB-skolor, via hyran.

Förvaltningens överväganden och förslag

Förvaltningen bedömer, nu liksom tidigare, att nivå ett, innebärande att enbart enkelt avhjälpna hinder åtgärdas, inte är tillräckligt då situationer kan uppstå där lokaler åtgärdas men inte kan nås av handikappade på grund av att t.ex. hiss saknas, och föreslår därför att nämnden uppdrar åt förvaltningen att de berörda skolorna skall åtgärdas i enlighet med förslag enligt nivå två.

Förvaltningen bedömer att de föreslagna åtgärderna kommer att komma många av stadens invånare till del då möjligheterna ökar för andra intressenter att använda lokalerna och stadens totala nytta därmed blir större. Åtgärderna gagnar självfallet även elever och personal vid stadens skolor.

Förvaltningen anser att informationen om vilka skolor som är tillgänglighetsanpassade måste förbättras. Därför avser utbildningsförvaltningen att arbeta för att den webbaserade informationen om de olika skolformerna som finns på "Jämför service – stockholm.se" kompletteras med en standardiserad tillgänglighetsinformation. Förvaltningen avser även att utreda om "Entré Stockholm", tillgänglighetsguide över allmänna lokaler i Stockholm, kan kompletteras med information om skolornas publika lokaler

Mot bakgrund av kommunfullmäktiges beslut i december 2004 om det handikappolitiska programmet och dess innehåll och uppdrag avseende bl.a. enkelt avhjälpna hinder, föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden beslutar att överända detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen för kännedom.

Övrigt

Ärendet har redovisats för utbildningsnämndens handikappråd den 26 maj 2010.

Stadsledningskontoret har informerats om ärendet och dess innehåll. I de fall där kostnaderna för genomförandet kommer att överstiga 10,0 mnkr, eller den nivå som då gäller, kommer ärendet att på sedvanligt sätt överlämnas till kommunstyrelsens ekonomiutskott för godkännande.

Bilagor:

1. Åtgärds punkter avseende enkelt avhjälpna hinder
2. Skrivelse 2009-10-26 från SISAB
3. Kostnadsberäkning avseende SISAB-skolor
4. Kostnadsberäkningar avseende icke-SISAB-skolor